

Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ 40 ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΕΝ ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΤΟ ἡμέρα Παρασκευὴ Μαρτίου 9, 1839. Αἱ χιόνες εἶχον διαλυθῆ, ὁ Βορρᾶς ἐπνεεν ἐλαφρότατος, ὁ δὲ ἥλιος ἀνέτειλε πυριφλεγῆς θερμαίνων τὰ πεπηγότα. Τὴν ἡμέραν ταύτην καθ' ἣν ἡ Ἐκκλησίαι γηραίρει τὴν μνήμην τῶν 40 Μαρτύρων, τὰ σήματα τῶν ἐκκλησιῶν ἐσήμαινον, ὁ κράτης διὰ τῆς λυγίφθογου φωνῆς ἐκάλει τοὺς χριστιανοὺς εἰς τὴν ἐκκλησίαν «ὄριστι κοκόνις εἰς τὴν ἐκκλησίαν» καθότι οἱ ἄνδρες προηγοῦντο καὶ δὲν εἶχον ἀνάγκην προσκλήσεως.

Πρόκειται νὰ διηγηθῶμεν ἐν συντομίᾳ ἱστορικόν τι θλιβερόν λαβὸν χώραν κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἐν Ἀδριανουπόλει, ὅπως ἅπαξ ἐτι καταδειχθῆ τὸ μάταιον τοῦ ἐν τῷ πλάνῳ τούτῳ κόσμῳ ἀνθρωπίνου βίου.

Οἱ προπάτορες ἡμῶν Ἀδριανουπολίται ὁμολογουμένως ἐφύλαττον ἀκριβῶς τὰ θρησκευτικὰ καθήκοντα, τὰ ἐν ταῖς οἰκίαις πατριαρχικὰ ἔθιμα, τὰς ἐν συναναστροφαῖς ἀξιοζήλους συμπεριφοράς. Ἄλλ' ἐπεδίδοντο καὶ εἰς τὰς ἀθώας ἐξοχικὰς διασκεδάσεις καθ' ὠρισμένας ἐποχάς, ἅς παρέλαβον ἐκ προγονικῶν δεισιδαιμονιῶν καὶ ἐξετέλουν ὑπὸ τὸ κράτος τῶν θρησκευτικῶν πεποιθή-

σεων. Αἱ διασκεδάσεις τῶν Ἀδριανουπολιτῶν καθ' ὄλην τὴν Διακαινήσιμον ἑβδομάδα τοῦ Πάσχα, αἱ καθ' ὅλον τὸν μῆνα Σεπτέμβριον ἐκδρομαὶ εἰς τὰς ἀμπέλους, αἱ κατὰ τὸν χειμῶνα οἰκογενειακαὶ συναναστροφαί, ἀθῶαι, συμπαθεῖς, τὴν ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀγάπην καὶ ἠθικὴν ἀνάπτυξιν συνδυάζουσαι, εἰσὶν ἀπαράμιλλοι, καὶ ὑπὸ πᾶσαν ἐποψιν ὑγιεινῆς ὠφέλιμοι.

Τοιαύτην λοιπὸν ἐκδρομὴν ἐν τῇ ἐξοχῇ φέρουσι κατὰ παράδοσιν καὶ τὴν ἡμέραν τῶν 40 Μαρτύρων. Ἐξήρχοντο οὖν γυναῖξί καὶ τέκνοις καὶ ἐπὶ τὴν ὄχθην τοῦ Ἄρτα ποταμοῦ στρωννύοντες ἔτρωγον, ἔπινον, ἐχώρευον, ἠδολέσχουν, καὶ κατὰ τοὺς ἰατροὺς ἀνέπνεον καθαρὸν ἀέρα. Ἐὰν ἡ ἡμέρα ἦτο ἀνάστατος, ἀλλοῦ καὶ ἡ νύξ ἦτο ἀεικίνητος· διότι κατὰ ταύτην παρεσκευάζοντο τὰ γυαλὰν γιαπράκια, τυπικὸν φαγητόν, ἐξ οὗ καὶ ἡ παροιμία «σαράντα γὰ φᾶς, σαράντα γὰ πιῆς καὶ σαράντα γὰ χροεύσῃς» (†). Ἐν τῇ παρασκευῇ τοῦ φαγητοῦ τούτου πολλακις ἐλάμβανον χώραν καὶ μικροκαυγάδες μεταξὺ πενθερᾶς καὶ νύμφης, τῆς μὲν ἐπιμενούσης ὅτι διὰ τῆς σταφίδος Σουλτανιὲ γίνεται νόστιμον, τῆς δὲ διὰ τοῦ Κουρεντῆ.

Ἡ ἡμέρα διήλθεν ἐν πάσῃ χαρᾷ καὶ θυμηδίᾳ. Εἰς τὰ πρόσωπα ὄλων ἐφαίνετο ἡ φαιδρότης, ἐν τῇ καρδίᾳ ἡ εὐχαρίστησις, καὶ ἐν τῇ ψυχῇ ἡ εὐφροσύνη. Αἱ ὥραι τῆς χαρᾶς, λέγουσιν, ἀστραπηδὸν διέρχονται, αἱ δὲ τῆς λύπης ἐπικάθηνται βαρέως. Οὕτω ἡ ἡμέρα ἐκλινεν εἰς δύσιν, καὶ οἱ πάντες ἤρξαντο ἀναχωρεῖν πρὸς ἐπάνοδον εἰς τὰς ἐστίας των. Ἡ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἄρτα γέφυρα

(1) Ἐν Σηλυβρίᾳ λέγουσι: «σαράντα φᾶς, σαράντα πιῆς, σαράντα δόσ' καὶ τὴν ψυχῆς» (μαδύσον εἰς γυαλίον).

αὐτοὶ καὶ τὴν ψυχῆς» γὰρ τὴν ψυχῆς 3

316 ἐν τῇ διόδῳ αὐτῆς ἦτο Ξυλίνη, καὶ ἐπομένως ἐδέχθη τὸ ἄχθος μέγα· αἱ δυνάμεις αὐτῆς δὲν ἀντέσχον, ὅτε δὲ τὸ πλῆθος ὄλον διήρχετο αὐτήν, καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν ἄκρων ἐθεῶντο τὸν ποταμὸν μεθ' ὀρμῆς ῥέοντα, οἱ δὲ ἔβαινον πρὸς τὸ τέρμα, ἠσθάνθησαν αἴφνης τριγμὸν τινα ἀπαίσιον, ἐμβalόντα τὸν φόβον· δεύτερος τριγμὸς φοβερώτερος τοῦ πρώτου ἐπέφερε τὴν σύγχυσιν, τὴν φυγὴν, καθ' ἣν ἐν τῷ μέσῳ ἢ γέφυρα ὑποχωρεῖ, καταρρέει, καὶ συμπαρασύρει πλῆθος ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων.

*Ω! φοβερά ἡ στιγμή. ... Τὸ πρῶτὸ θυμηδία, καὶ τὸ ἐσπέρας κλαυθμοὶ καὶ ὀδύνη. Οἱ πνιγέντες ἀριθμοῦνται εἰς 100-150.

Τὸ ἐπιὸν ἔτος ἐπεσκέφη τὴν πόλιν ἡ Α. Μ. ὁ Σουλτάνος Μαχμούτ, διαταγῆ τοῦ ὁποίου ἀνηγέρθη ἡ νῦν γέφυρα λιθίνη (Γενὴ Κισσοῦ) Νέα γέφυρα, καὶ ἣτις δικαίως ἐδοὶ καλεῖσθαι ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀναμορφωτοῦ ἐκείνου Σουλτάνου «Μαχμουτιέ.»

Ἐν ἀγίῳ ὄρει Ἄθω. 1896 κατὰ Ὀκτώβριον.

Ἀλέξανδρος Ε. Λαυριώτης

Ἀδριανουπολίτης

*Ἀπόδομα ἐκ τῆς Δρακίνας
ἐπιτηρίδας 98 1897.*

